

Examenhandboek mbo

Versie 2.18 ingaande per 1 augustus 2025

Versiebeheer

Versienr.	Datum	Auteur	Wijziging	Status
Versie 2.7	September 2021	Raad van Bestuur Stafbureau examinering mbo	Na consultatie/correcties en eindredactie vastgesteld	Gereed
Versie 2.8	April 2022	Stafbureau examinering mbo	Update Examenhandboek naar versie 2022	Gereed
Versie 2.9	Mei/juni/juli 2022	Operationele Commissie Teamleiders mbo Directeuren mbo Evelien Franken	Consultatie/correcties	Gereed
Versie 2.10	Augustus 2022	Stafbureau examinering mbo	Correcties aanpassen	Gereed
Versie 2.11	Juli 2022	Raad van Bestuur	Consultatie/correcties	Gereed
Versie 2.12	Augustus 2022	Stafbureau examinering mbo	Correcties aanpassen	Gereed
Versie 2.13	Augustus 2022	Directeuren Mbo Raad van Bestuur	Vaststellen	Gereed
Versie 2.14	Augustus 2022	Alma Schippers	Redactie op lay-out	Gereed
Versie 2.15	Maart 2023	Stafbureau examinering mbo	Correcties aanpassen	Gereed
Versie 2.16	Augustus 2023	Directeuren Mbo Raad van Bestuur	Vaststellen	Gereed
Versie 2.17	Mei 2025	Stafbureau examinering mbo	Update	Gereed
Versie 2.18	Juli 2025	Directeuren Mbo Raad van Bestuur	Vaststellen	Gereed

Inhoud

Inleiding	5
Visie op examinering	5
Examenorganisatie	9
Uitgangspunten	9
Examencommissies	10
Algemene opzet Examen Commissies bij Lentiz	10
Taken en Bevoegdheden Examencommissies.....	10
Samenstelling Examencommissies.....	11
Taken, verantwoordelijkheden en karakteristieken van de leden	12
Additionele taken en verantwoordelijkheden examencommissieleden.....	12
Vaststellingsadviescommissie - VAC	13
Samenstelling VAC.....	13
Taken en verantwoordelijkheden VAC-leden.....	14
Raad van Bestuur en directeuren mbo.....	14
Deskundigheid, taken en verantwoordelijkheden.....	14
Additionele taken en verantwoordelijkheden van de directeuren.....	14
Examenraad.....	14
Samenstelling examenraad	15
Taken en verantwoordelijkheden	15
Commissie van Beroep voor de Examens.....	15
Coördinator examinering mbo	15
Taken en verantwoordelijkheden	15
Operationele Commissie.....	16
Samenstelling.....	16
Taken en verantwoordelijkheden	16
Locatie-examenbureau.....	16
Taken en verantwoordelijkheden	17
Examencoördinator.....	17
Taken en verantwoordelijkheden	18
Functionarissen binnen de teams (op locatie)	18
Assessor	18
Taken en verantwoordelijkheden	18
Surveillant	19
Taken en verantwoordelijkheden	19
Examineringsprocessen – Beoordelen en diplomeren	20
Transparante examineringsprocessen	20
Procesbeschrijving Praktijkexamens	20
Beroepsproeve.....	20
Werkprocesexamen.....	20
Vaardigheidsexamen	20
Keuzedeelexamen	20
Procesbeschrijving Kennisexamens	23
Procesbeschrijving Centrale Examens.....	25
Procesbeschrijving AVO-instellingsexamens.....	25
Procesbeschrijving Diplomen en certificeren	28

Inzagerecht, bewaartermijn en recht op bespreking.....	28
Vrijstellingen.....	29
Herkansingen.....	29
Verzoeken en klachten m.b.t. examinering en diplomering.....	29
De derde leerweg.....	29
Bijlagen	31

Inleiding

In dit examenhandboek is het beleidskader voor examinering in het mbo, beschreven voor de opleidingen die vallen onder de herziene beroepsgerichte kwalificatiestructuur (HKS) voor de Lentiz onderwijsgroep. Het examenhandboek bevat de visie op examinering, de examenprocedures, een beschrijving van de examenorganisatie en de uitgangspunten voor de kwaliteitsborging van de examinering voor alle mbo-scholen van de Lentiz onderwijsgroep. Het examenhandboek is daarmee een kader en hulpmiddel om de kwaliteit van de examenproducten en -processen te bevorderen, te bewaken, te evalueren en indien nodig te verbeteren. Het examenhandboek is een instrument in het kader van de kwaliteitsborging van de examinering en onderdeel van het kwaliteitszorgstelsel binnen de mbo-instellingen van de Lentiz onderwijsgroep.

Het bevoegd gezag (Raad van Bestuur, of RvB) heeft de organisatie van de examinering zodanig ingericht dat de kwaliteitsdoelstellingen van de instelling ten aanzien van de examinering kunnen worden verwezenlijkt. Jaarlijkse evaluatie, aanpassing en vaststelling van het examenhandboek is onderdeel van de PDCA-cyclus.

Visie op examinering

Lentiz heeft de visie op examinering voor de mbo-opleidingen als volgt vastgesteld:

1. Examinering

- De diploma's van de Lentiz onderwijsgroep garanderen dat studenten als beginnend beroepsbeoefenaar klaar zijn voor de arbeidsmarkt in hun branche.
- Lentiz examineert op basis van realistische beroepstaken bij voorkeur (afhankelijk van de afnamekwaliteit) in de beroepspraktijk of anders in simulatie op school. De keuze voor de examensetting wordt bepaald door de borging van de deskundigheid, validiteit, gelijkwaardige afname, betrouwbaarheid en haalbaarheid.
- Lentiz maakt een duidelijk onderscheid tussen examineren en opleiden.
- Elke opleiding van Lentiz heeft een examenplan, dat opgesteld is volgens een uniform format. In het examenplan zijn voor een bepaald cohort de diplomeringseisen per kwalificatie aan studenten helder en transparant vastgelegd en is aangegeven wanneer de student recht heeft op het diploma. De examenplannen staan op de website van de Lentiz Onderwijsgroep; www.lentiz.nl.

2. Beoordeling

- Bij de beoordeling tijdens een beroepsproeve wordt het 4-ogenprincipe gehanteerd. De proeve wordt afgenomen door twee assessoren. Dit kunnen schoolassessoren, bedrijfsassessoren en/of externe deskundigen zijn. Bij elke beroepsproeve is minimaal één getrainde assessor en een geïnformeerde assessor uit het bedrijfsleven (praktijkopleider of externe assessor) aanwezig om de proeve te beoordelen. De assessor uit het bedrijfsleven kan tevens getraind zijn.
- In specifieke situaties kunnen hierop uitzonderingen worden gemaakt, mits vooraf voorgelegd aan en goedgekeurd door de examencommissie.
- De beoordeling van werkprocesexamens, vaardigheidsexamens, keuzedeexamens, kennisexamens of AVO-examens wordt uitgevoerd door minimaal één getrainde assessor of docent (zie verder voor gedetailleerdere beschrijving bij afname examens).

3. Examens

Het afsluiten van de opleiding kan plaats vinden door middel van de volgende examensoorten:

Beroepsgerichte examens:

- Beroepsproeven (gekoppeld aan één of meerdere kerntaken en werkprocessen);
- Werkprocesexamens (gekoppeld aan één of meerdere werkprocessen);
- Vaardigheidsexamens (gekoppeld aan één of enkele vaardigheden);
- Kennisexamens (theorie-examens);
- Keuzedeexamens

NB In de nieuwste beroepsgerichte examens komen de werkproces- en vaardigheidsexamens te vervallen. Bij de meeste kwalificaties wordt elke kerntaak apart geëxamineerd (elke proeve is gekoppeld aan één kerntaak) en wordt er voor elk werkproces een opdracht uitgevoerd.

Algemeen Vormend Onderwijs (AVO)-examens: (examens voor generieke onderdelen Nederlands, Engels en rekenen):

- Centrale examens Nederlands (lezen en luisteren) en Engels (lezen en luisteren)
- Instellingsexamens Nederlands en Engels (spreken, gesprekken voeren en schrijven) en rekenen.

Algemeen:

- De beroepsgerichte examens (beroepsproeven, werkprocesexamens, vaardigheidsexamens en kennisexamens) worden door Lentiz ingekocht bij de gecertificeerde examenleverancier Stichting de Groene Norm.
- De AVO-examens worden door Lentiz ingekocht bij de gecertificeerde examenleverancier Bureau ICE (TOA Toets platform), FACET en de Coöperatie Examens Mbo (CEM).
- Voor keuzedelen worden examens zoveel mogelijk ingekocht bij gecertificeerde examenleveranciers.
- Voor Loopbaan en Burgerschap geldt een inspanningsverplichting.
- BPV moet met een voldoende worden afgerond.

4. Deskundigheid

Lentiz werkt met deskundige examenfunctionarissen:

- Schoolassessoren worden getraind in het examineren voordat zij worden ingezet voor het afnemen van examens. Elke nieuwe assessor volgt een basistraining en alle PvB-schoolassessoren volgen elke drie jaar een 'opfrustraining' voor assessoren.
- Alle assessoren uit het bedrijfsleven worden vooraf geïnformeerd over de (beoordeling en uitvoering van beoordeling van de) examens. Op deze manier zijn de bedrijfsassessoren goed op de hoogte van de procedures en werkwijze voorafgaand aan het afnemen van het praktijkexamen. Bedrijfsassessoren worden uitgenodigd en gestimuleerd om deel te nemen aan de assessorentrainingen.
- Voorafgaand aan de examens worden door de opleidingsteams modereersessies georganiseerd, waarin per opleiding de examens, werkwijze, procedures en manier van beoordelen worden besproken. Hiervoor worden alle schoolassessoren van de betreffende opleiding(en) én – indien mogelijk – de assessoren uit het bedrijfsleven uitgenodigd. In de modereersessies wordt gecontroleerd op hiaten en worden eventuele toelichtingen geschreven. Deze toelichtingen op de beroepsgerichte examens worden modereerverslagen genoemd. De modereerverslagen worden ter goedkeuring voorgelegd aan de examencommissie.
- De examencommissieleden van de huidige 4 examencommissies zijn getraind met betrekking tot hun taken zoals in het handboek beschreven en volgen periodiek, doch minimaal eens per drie jaar, een professionaliseringstraining om eigen kennis en actualiteit rondom examinering up-to-date te houden.
- De leden van de vaststellingsadviescommissie (VAC) zijn getraind en elke plenaire bijeenkomst wordt, indien mogelijk/wenselijk, gestart met een korte scholing.
- De professionalisering van de diverse examenfunctionarissen wordt in het kwaliteitsborgingsplan/jaarplan en het jaarverslag opgenomen. Dit kwaliteitsborgingsplan wordt jaarlijks via het jaarverslag aangeboden aan de Raad van Bestuur.

5. Kwaliteitsborging examinering

- Lentiz kent 4 examencommissies voor de zes mbo-scholen/locaties. Deze examencommissies zijn verantwoordelijk voor de kwaliteitsborging van de examinering.
- De 4 examencommissies van Lentiz doorlopen de PDCA-cyclus door het opstellen en uitvoeren van een kwaliteitsborgingsplan/jaarplan over de kwaliteitsborging van de examinering, het gedurende het lopende schooljaar uitvoeren van de bijbehorende taken (waaronder het opzetten en uitvoeren van steekproeven), het uitvoeren van een zelfevaluatie en het opstellen van een jaarverslag over de examinering van de eigen locaties.
- De 4 examencommissies rapporteren aan het bevoegd gezag over de kwaliteitsborging van de examinering bij de verschillende locaties. Hiertoe worden de volgende documenten ingeleverd:
- 1. Jaarverslagen van de vier examencommissies (voor 1 oktober, op aanvraag van Examenraad)

- 2. Kwaliteitsborgingsplannen/jaarplannen van de vier examencommissies (voor 15 november, op aanvraag van de examenraad). De Raad van Bestuur laat zich door de examenraad gevraagd en ongevraagd adviseren over de kwaliteit van examinering.
- Naar aanleiding van de jaarverslagen van de 4 examencommissies worden conclusies getrokken en worden (nieuwe) doelen gesteld en vervolgacties opgenomen in het eerstvolgende kwaliteitsborgingsplan/jaarplan.

6. PDCA-cyclus

- Lentiz heeft haar examenprocessen op een cyclische wijze ingericht volgens het proces van Plan, Do, Check en Act (PDCA) zodat kwaliteit van examinering gegarandeerd wordt en blijft.
- In onderstaande afbeeldingen wordt de algemene definitie van de PDCA-cyclus visueel weergegeven
- Het cyclische proces van plannen, uitvoeren, evalueren, bijstellen en opnieuw ontwerpen of verbeteren van het gehele proces van examineren, leidt tot betere kwaliteit en betere borging van de examinering in alle lagen van de examenorganisatie
- Binnen de kwaliteitszorg geldt de PDCA voor alle lagen binnen de examenorganisatie.

Afbeelding 1

Afbeelding 2

Afbeelding 1 bron: <https://procesoptimisten.nl/procesproblemen-oplossen/pdca/> (download juli 2020)

Afbeelding 2 bron: <https://score.hva.nl/bke/Paginas/evalueren-en-verbeteren-van-toetsen.aspx> (download juli 2020)

Er zijn drie instrumenten die worden gebruikt om het proces van kwaliteitszorg weer te geven:

1. De zelfevaluatie. Dit wordt uitgevoerd in de laatste weken van het lopende schooljaar.
2. Het jaarverslag. Dit is een wettelijke opdracht en de weergave van de opbrengsten uit de zelfevaluatie en geeft een overzicht van uitgevoerde acties. Hiermee verantwoorden de examencommissies zich naar RvB. Het jaarverslag wordt in het najaar opgesteld.
3. Een kwaliteitsborgingsplan/jaarplan. Hierin worden de keuzes van de examencommissie duidelijk voor het komende jaar evenals de planning. Dit wordt in het najaar opgesteld.

De globale beschrijving van de PDCA-cyclus van de examencommissies van de Lentiz onderwijsgroep is als volgt:

PLAN: bij de start van de cyclus formuleert de examencommissie een kwaliteitsborgingsplan/jaarplan op basis van te behalen doelen naar aanleiding van een zelfevaluatie aan het einde van het schooljaar welke vertaald is in het jaarverslag. Hieruit komen aandachtspunten voor het nieuwe kwaliteitsborgingsplan/jaarplan.)

DO: de examencommissie voert haar taken en doelen uit.

CHECK: De vastgelegde onderwerpen van het kwaliteitsborgingsplan/jaarplan worden gecheckt middels steekproeven, aanwezigheid bij activiteiten, taakuitvoering en communicatie tussen de diverse onderdelen van de

examenorganisatie. Op basis van de checks worden conclusies getrokken, risico's geïnventariseerd, problemen gesignaleerd en resultaten geïnventariseerd. In het kwaliteitsborgingsplan/jaarplan wordt vastgelegd in hoeverre gestelde doelen bereikt zijn, welke eventuele acties nodig zijn om doelen te behalen en welke eventuele specifieke accenten de komende periode extra aandacht krijgen.

Naast onderdelen van de kwaliteitsborging kunnen ook vastgestelde activiteiten van de examencommissie en afzonderlijke activiteiten en acties/taken van de (onderdelen van de) examenorganisatie onderdeel van de check zijn.

ACT: de verbeteracties en activiteiten die volgen uit de evaluatie van de kwaliteitsborging van de examinering worden omschreven in het jaarverslag en daarna doorgevoerd; bepaalde onderdelen van de (kwaliteit van) examinering worden aangepast en verbeterd of gestandaardiseerd waar nodig en weer meegenomen in de volgende cyclus.

De examenraad ziet toe op de uitvoering van de PDCA-cyclus en doet steekproefsgewijs audits van documenten of doorlopen procedures van de examencommissies.

Examenorganisatie

Lentiz onderwijsgroep kiest voor een examenorganisatie waar de examencommissies op de verschillende locaties toezien op de uitvoering van een juiste examinering volgens kaders en richtlijnen en verantwoordelijk zijn voor de kwaliteitsborging van de examinering. Als hoofdtaken hebben de 4 examencommissies:

1. het vaststellen van de resultaten van de uitgevoerde examens door de studenten van alle opleidingen
2. het borgen van de kwaliteit van de examinering.

De Raad van Bestuur en de directeuren mbo zijn kaderstellend voor de uitvoering van de examinering en diplomering. Zij laten zich tevens adviseren door de Examenraad. De examenorganisatie wordt verder ondersteund door de Coördinator examinering mbo, de operationele commissie en de uitvoerende examenbureaus per locatie.

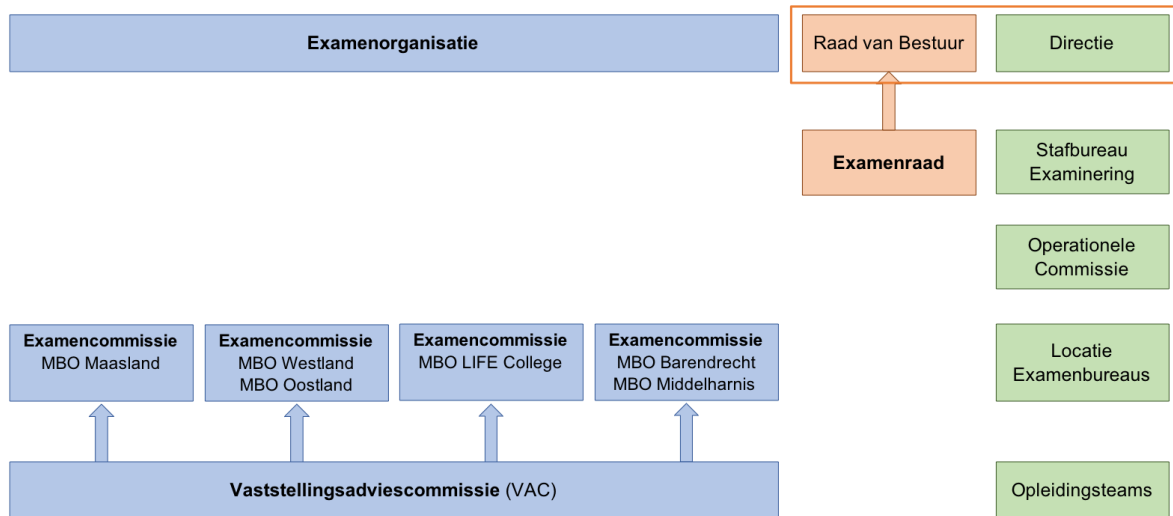
Uitgangspunten

Hieronder staan de negen uitgangspunten van de examenorganisatie:

1. Er zijn in de huidige examenorganisatie 4 examencommissies ingesteld, waarin de 6 mbo locaties zitting hebben.
2. De examencommissies worden dicht bij de opleidingen georganiseerd, zodat daar de deskundigheid met betrekking tot de examinering en het eigenaarschap voor kwaliteitsborging van de examinering aanwezig is.
3. De examencommissies zijn als geheel onafhankelijk en deskundig en richten zich op de kwaliteitsborging van de examens, de juiste uitvoering van afgesproken procedures/werkwijze bij afname van de examens en de inzet van de juiste exameninstrumenten.
4. De examencommissies laten zich voor het vaststellen van het exameninstrumentarium adviseren door de Lentiz-brede vaststellingsadviescommissie (VAC).
5. Het bevoegd gezag draagt taken en bevoegdheden op aan de examencommissies.
6. Het bevoegd gezag benoemt de leden van de examencommissies op basis van deskundigheid op het gebied van examinering.
7. De leden van de examencommissie zijn zich bewust van hun rol en taken. Personen die een directe financiële (eind)verantwoordelijkheid dragen binnen de instelling onthouden zich daarom van deelname aan de besluitvorming in een situatie waarbij belangenverstrengeling aanwezig kan zijn. In deze examenorganisatie dragen de teamleiders geen directe financiële (eind)verantwoordelijkheid. Hierdoor is het mogelijk dat teamleiders deel kunnen uitmaken van de examencommissie.
8. De Raad van Bestuur laat zich adviseren door de Examenraad.
9. De directie is eindverantwoordelijk voor een deugdelijke uitvoering en planning van de examinering.

Schema Examenorganisatie, Raad van Bestuur en ondersteuning bij de examinering

De examenorganisatie van een mbo-school is verantwoordelijk voor uit de WEB voortvloeiende verplichtingen ten aanzien van examinering. De examenorganisatie van de Lentiz onderwijsgroep is hieronder schematisch weergegeven:

Figuur 1: Afbeelding examenorganisatie

Examencommissies

Algemene opzet Examen Commissies bij Lentiz

Er zijn vier examencommissies binnen de Lentiz onderwijsgroep ingesteld:

- Lentiz|MBO Maasland;
- Lentiz|MBO Westland, waaronder HGL en Lentiz|MBO Oostland
- Lentiz|MBO LIFE College;
- Lentiz|MBO Middelharnis en Lentiz|MBO Barendrecht.

Elke examencommissie is verantwoordelijk voor de kwaliteitsborging van examinering van de opleidingen die worden uitgevoerd op die betreffende locatie of combinatie van locaties.

Elke examencommissie volgt de Lentiz-brede examenvisie en beleidskaders met betrekking tot examinering en voert alle wettelijke taken van examencommissie uit.

Elke examencommissie werkt onafhankelijk en komt circa 6-8 maal per jaar bijeen.

Elke examencommissie legt verantwoording af van haar uitgevoerde activiteiten aan de Raad van Bestuur, zoals in de visie benoemd.

Om besluiten per stemming te kunnen nemen, is het noodzakelijk dat de examencommissie uit een oneven aantal deelnemers bestaat. De stemmen van alle deelnemers wegen even zwaar in de stemverhouding; alle deelnemers hebben een even zware stem bij het tot stand komen van een besluit.

Taken en Bevoegdheden Examencommissies

Elke examencommissie heeft de volgende taken en bevoegdheden:

- a. Borgen van de kwaliteit van de examinering door:
  - beoordeling van de kwaliteit van de exameninstrumenten en hierover uitspraken doen aan directie en examenleveranciers n.a.v. gevonden hiaten tijdens controles of aangedragen door de VAC;
  - controleren van de processen en/of beoordelingen van examens (steekproeven bij examens, steekproeven op de examendossiers);
  - adviseren van het bevoegd gezag over zaken aangaande examinering;
  - op objectieve en deskundige wijze vaststellen of een student voldoet aan de voorwaarden voor het verkrijgen van een diploma, een certificaat of een mbo-verklaring, alsmede het uitreiken of afgeven daarvan;
  - vaststellen van examenresultaten;

- controle van de juiste invoer van examenresultaten in EduArte door het examenbureau;
  - controleren van de examendossiers op volledigheid en op correctheid (steekproef aan de hand van een uniforme checklist diplomadossier)
  - adviseren aan directie bij vaststellen van ongeregelde zaken, fraude of andere urgente zaken betreffende examinering;
  - monitoren deskundigheid van assessoren en examenfunctionarissen (leden examencommissies, examencoördinatoren, medewerkers examenbureau, VAC-leden);
  - op basis van ervaringen en indien nodig doorvoeren van verbeteringen in examineringsprocessen;
- b. Hanteren van richtlijnen en aanwijzingen om (instellings-)examens te beoordelen en vast te stellen, op advies van de vaststellingsadviescommissie (VAC).
- c. Behandelen van verzoeken voor vrijstelling, aangepaste examinering, extra herkansing, revisie.
- d. Fraude en plagiaat behandelen. Indien een student bij een examen fraudeert, kan de examencommissie de student het recht ontnemen één of meerdere door de examencommissie aan te wijzen examens af te leggen, gedurende een door de examencommissie te bepalen termijn. Bij ernstige fraude kan het bevoegd gezag op voorstel van de examencommissie de inschrijving voor de opleiding van de betrokkene definitief beëindigen. De examencommissie doet verslag van elke fraudezaak aan de betreffende directie.
- e. Behandelen van klachten of bezwaarschriften. Indien een student bij de examencommissie een klacht of bezwaarschrift indient waarbij een lid van de examencommissie betrokken is, neemt het betrokken lid geen deel aan de behandeling van het verzoek of de klacht. De klacht of het bezwaarschrift wordt behandeld door de examencommissie en het besluit wordt schriftelijk aan de student meegedeeld.

Samenstelling Examencommissies

Lentiz kent 4 examencommissies, elke commissie bestaat minimaal uit leden met de volgende functies:

- 1 docent, verbonden aan de (groep van) opleidingen
- 1 lid afkomstig vanuit de beroepscontext van (één van de) opleidingen
- 1 lid afkomstig van buiten de (groep van) opleidingen

In samengestelde examencommissies met meerdere locaties neemt in ieder geval van iedere locatie minimaal één vertegenwoordiger plaats in de examencommissie. De bovenstaande leden vervullen verschillende rollen in de examencommissie.

Deze rollen zijn: voorzitter, examensecretaris, lid (docent, of expert uit de beroepspraktijk), extern lid.

Elke examencommissie kiest een voorzitter en een secretaris uit haar midden.

Gezien de kleine locaties van de Lentiz onderwijsgroep dienen examencommissies zich te realiseren dat leden van de examencommissie vaak een dubbelrol vervullen. Zij zorgen voor het examenproces in de schoolorganisatie en borgen het examenproces in de examencommissie. De examencommissies dienen zich bewust te zijn dat zij in haar rol als examencommissie enkel verantwoordelijk zijn voor de kwaliteitsborging van de examinering. Het externe lid heeft met nadruk de taak om de onafhankelijkheid van de examencommissie te monitoren. Het kan verder zo zijn dat het nodig is om bepaalde taken bewust niet bij een lid van de examencommissie te leggen, om zo de rollen van borgen en zorgen gescheiden te houden. Bijvoorbeeld: de examensecretaris van de examencommissie is tevens examencoördinator van het examenbureau en heeft de resultaten voor AVO ingevoerd. In dit geval kan de examencoördinator dan niet controleren of deze gegevens op juiste wijze ingevoerd zijn. Een ander examencommissielid zal deze taak dan op zich moeten nemen. Een en ander wordt beschreven en geborgd in onderstaande taken, verantwoordelijkheden en karakteristieken van de leden, waarin rollen per lid worden beschreven en risico's worden afgedekt.

Taken, verantwoordelijkheden en karakteristieken van de leden

Een examencommissielid:

- is op de hoogte van de wettelijke eisen (inclusief inspectiekader en actualiteiten) met betrekking tot examinering, diplomering en kwaliteitsborging van de examinering en handelt hiernaar;
- heeft een goede kijk op het examenproces, dat willen zeggen heeft grip op alle examenprocedures en afspraken rondom de afgesproken werkwijze van examinering door verschillende betrokkenen;
- controleert een goede uitvoering van de examens, adviseert en informeert teamleiders en directeuren over bevindingen en aanpassingen in het examenbeleid en de uitvoering daarvan door teams en andere betrokkenen;
- is op de hoogte van relevante ontwikkelingen op het gebied van examinering en houdt eigen kennis bij door volgen van examencommissietrainingen en relevante webinars en deskundigheidsbijeenkomsten en kennisdeling;
- draagt zorg voor de controle op de gestelde kwaliteitsdoelen vanuit de Lentiz visie op examinering door middel van inzetten van en werken volgens de PDCA-cyclus (gekoppeld aan kwaliteitsborgingsplan/jaarplan);
- draagt zorg voor verzoeken, klachten en bezwaarschriften van studenten die binnenkomen bij de examencommissie;
- levert een bijdrage aan de uitvoering van het kwaliteitsborgingssysteem en het examineringsproces door middel van controles, opzet en uitvoering van steekproeven bij diverse soorten examens, door vaststelling en door constructieve communicatie met de VAC, directie, Operationele Commissie, teamleiders en Examenraad;
- werkt samen met de Coördinator examinering mbo op het hoofdkantoor in Vlaardingen;
- rapporteert jaarlijks aan Raad van Bestuur middels een jaarverslag (waarin de zelfevaluatie is verwerkt) en een kwaliteitsborgingsplan/jaarplan;
- rapporteert gedurende het schooljaar aan de Raad van Bestuur over actuele zaken en op verzoek;
- evalueert, verbetert en borgt samen met de andere leden van de examencommissie de kwaliteit van de uitvoering van examenprocessen en het functioneren van examenzaken op de locatie en bij de verschillende opleidingen; zij communiceert hiervoor veelvuldig met alle betrokkenen binnen de opleidingen en teams;
- gaat vanzelfsprekend integer en betrouwbaar om met gegevens van studenten en zaken betreffende examinering;
- kan goed samenwerken met andere leden in de examencommissie en andere betrokkenen bij de examinering en doet moeite om deze samenwerking zo goed mogelijk te laten verlopen bij verschillende meningen en situaties;
- heeft zelf reflecterend vermogen en heeft vermogen tot aanpassen indien nodig;
- voor alle leden geldt dat wanneer een lid met meerdere petten/rollen in de examencommissie zit, er ten alle tijden wordt gestreefd naar een optimale borging van scheiding van taken (borgen of zorgen). Elke examencommissie heeft daarom – indien nodig - hierover in de eigen verslaglegging vastgelegd hoe zij met zulke situaties omgaat en hoe verantwoording voor een gedegen proces en scheiding van zorgen en borgen is geregeld. Dit geeft een duidelijke beschrijving van rollen, deskundigheid en taakverdeling van examencommissieleden waarin de risico's van dubbele petten zijn beschreven en zijn afgedekt/opgelost.

Additionele taken en verantwoordelijkheden examencommissieleden

De voorzitter:

- zit de vergadering van de examencommissie voor;
- signaleert actualiteiten, trends en urgente zaken;
- ziet toe op een gelijkwaardige taakverdeling en inbreng van de verschillende leden van de examencommissie op grond van hun deskundigheid en onafhankelijkheid;
- is een ervaren expert op het gebied van de examinering en kan standpunten goed inbrengen/verdedigen;
- kan op een constructieve manier mensen uit zijn/haar examencommissie laten samenwerken.

De examensecretaris:

- stelt de agenda van de examencommissie vergadering op, in overleg met de voorzitter;
- ondersteunt de voorzitter bij haar/zijn additionele taken en houdt zicht op uitvoering van taken volgens PDCA;
- tekent het diploma na vaststelling van het complete examendossier van een student door de examencommissie;
- archiveert de stukken (agenda, notulen, bijlagen, algemene documenten over examinering etc.) in een digitaal archief.

Het lid uit de beroepspraktijk:

- komt vanuit de beroepspraktijk en brengt van daaruit beroepsexpertise aansluitende bij de dossiers van betreffende examencommissie;
- neemt waar mogelijk deel aan steekproeven en kan eventueel als extern assessor ingezet worden (afhankelijk van locatie);
- heeft gedegen zicht op het beroepenveld en draagt vanuit zijn/haar expertise daarvan bij aan de examencommissie.

Het (docent)lid:

- komt vanuit een onderwijsteam;
- brengt kennis vanuit de interne organisatie en expertise vanuit de eigen onderwijspraktijk in en weet de rollen van zorgen en borgen goed te scheiden.

Het externe lid:

- komt vanuit het Lentiz Stafbureau en is Coördinator examinering mbo bij de afdeling Onderwijs en Kwaliteit;
- brengt kennis, heeft brede examineringservaring, informeert en ondersteunt op hoofdlijnen, geeft advies, ondersteunt incidenteel bij steekproeven en uitvoerende taken waar mogelijk, woont vergaderingen bij waar mogelijk;
- monitort de onafhankelijke positie van de examencommissie;
- monitort in het kader van mogelijke dubbelrollen de leden van de examencommissie;
- informeert de examencommissie over wijzigingen/relevante informatie uit vergaderingen en besluiten van diverse interne en externe gremia.

Vaststellingsadviescommissie - VAC

De vaststellingsadviescommissie (VAC) is een Lentiz-brede adviescommissie die alle examencommissies advies geeft over de vast te stellen (instellings-)examens. Lentiz onderwijsgroep koopt beroepsexamens in bij gecertificeerde examenleverancier Stichting Groene Norm. Voor keuze deexamens worden ook bij andere gecertificeerde examenleveranciers examens ingekocht. De instellingsexamens taal worden ingekocht bij Bureau ICE (TOA Toets platform) en rekenen bij de Coöperatie Examens Mbo.

De vaststellingsadviescommissie heeft tot taak om:

- zich te informeren over het proces van constructie tot en met vaststelling van de examenproducten bij de examenleveranciers;
- ingekochte examens en examenopdrachten te beoordelen op: uitvoerbaarheid, transparantie en volledigheid, validiteit, betrouwbaarheid, gelijkwaardigheid en objectiviteit, dekking van de kwalificatie (inhoud);
- feedback te (laten) geven aan examenleveranciers over de ingekochte examenproducten over de hiervoor genoemde punten en waar mogelijk te adviseren over verbeteringen wanneer een examenproduct naar inzicht van Lentiz niet voldoet;
- de examencommissies te adviseren over de uitvoerbaarheid (richtlijnen en aanwijzingen) van alle examens, middels het vaststellingsadvies.

Samenstelling VAC

In de vaststellingsadviescommissie zitten van elke locatie één of twee deskundige vaststellers. Elk lid van de vaststellingsadviescommissie is deskundig en gefaciliteerd. De vaststellingsadviescommissie komt plenair (met alle VAC-leden) minimaal eenmaal per jaar bijeen. Deze plenaire vergadering wordt georganiseerd door de afdeling Onderwijs en Kwaliteit. De VAC-subgroepen per dossier komen zo vaak als noodzakelijk of wenselijk is bijeen. Een VAC-subgroep bestaat uit minimaal 2 deskundige leden.

Taken en verantwoordelijkheden VAC-leden

- is deskundig op het gebied van de examinering en kan op een constructieve manier samenwerken.
- is inhoudsdeskundig op één of meerdere kwalificatiedossiers.
- is op de hoogte van de actuele wettelijke eisen (inclusief Inspectiekader) m.b.t. examinering, diplomering en kwaliteitsborging examinering.
- heeft een goede kijk op het examineringsproces en is op de hoogte van relevante ontwikkelingen.

- communiceert en onderhoudt - op grond van bovenstaande taken - contact met de eigen onderwijsteams.
- is geïnstrueerd als vaststeller en heeft ervaring met examentaken.

Raad van Bestuur en directeuren mbo

De Lentiz onderwijsgroep, bestaande uit de Lentiz mbo en vo-instellingen, heeft één stichtingsbestuur dat optreedt als bevoegd gezag voor beide afdelingen. Dit stichtingsbestuur functioneert volgens het Raad van Toezicht model. Het dagelijks bestuur van de Stichting is opgedragen aan de Raad van Bestuur. De Raad van Bestuur benoemt de leden van de examencommissie. Daarnaast werkt de Examenraad in opdracht van de Raad van Bestuur.

De Raad van Bestuur (voorzitter en lid) stelt in samenspraak met de directeuren mbo het beleid en de kaders voor examinering vast. Zij stellen in ieder geval jaarlijks (bij voorkeur voor de zomervakantie) de volgende beleidsdocumenten vast:

- Onderwijs & Examenregeling (OER)
- Examenhandboek MBO (inclusief betreffende formats/bijlagen)
- Algemene (examen)gedeelte van de studiegidsen
- Richtlijnen en aanwijzingen om (beroepsgerichte, generieke instellings- en keuzedeel-) examens te beoordelen en vast te stellen

Deskundigheid, taken en verantwoordelijkheden

- is deskundig op het gebied van de examinering en kan op een constructieve manier samenwerken;
- is op de hoogte van de wettelijke eisen (inclusief Inspectiekader) met betrekking tot examinering, diplomering en kwaliteitsborging examinering;
- heeft een goede kijk op het examenproces en is op de hoogte van relevante ontwikkelingen;
- is verantwoordelijk voor en levert een bijdrage aan de uitvoering van het kwaliteitsborgingssysteem en het examenproces;
- gaat integer en betrouwbaar om met persoonlijke gegevens en zaken die betrekking hebben op examinering;
- stelt de leden van de examencommissies vast. Directeur legt voor RvB stelt vast.

Additionele taken en verantwoordelijkheden van de directeuren

- communiceren en onderhouden contact met de betrokkenen in de examenorganisatie, onderwijsteams en teamleiders.

Examenraad

De examenraad werkt in opdracht van de Raad van Bestuur en vergewist zich over de kwaliteit van de examinering (examenorganisatie, examineringsproces en kwaliteitsborging), waarbij zij een adviserende en signalerende rol heeft richting de Raad van Bestuur en directeuren mbo.

De Examenraad adviseert de Raad van Bestuur op basis van:

- *Jaarverslagen en kwaliteitsborgingsplannen/jaarplannen examinering examencommissies*
De Examenraad stelt in opdracht van Raad van Bestuur bevindingen met conclusies en aanbevelingen vast op basis van de jaarverslagen van de examencommissies. De Raad van Bestuur bespreekt deze in het overleg met directeuren mbo. Vervolgacties kunnen worden opgenomen in de kwaliteitsborgingsplannen/jaarplannen van de examencommissies. Conclusies en aanbevelingen kunnen input zijn voor kwaliteitsborgingsplannen/jaarplannen en audits.
- *Audits*
De Examenraad kan zelf audits initiëren en uitvoeren, of anderen daartoe opdracht geven, waarbij conclusies en bevindingen worden gerapporteerd aan de Raad van Bestuur en de directeuren mbo. Een audit wordt vastgesteld en gepland in samenspraak met de Raad van Bestuur en de directeuren mbo. Een audit is niet hetzelfde als een steekproef. Een steekproef wordt uitgevoerd door de examencommissie om extra controles uit te voeren ter borging van de kwaliteit van examinering. Een audit wordt uitgevoerd/geïnitieerd door de Examenraad om de examenorganisatie als geheel (bijvoorbeeld van 1 bepaalde opleiding) en de examencommissies in het bijzonder (bijvoorbeeld 1 bepaalde examencommissie) te onderzoeken om daarmee

de kwaliteit van examinering in zijn geheel in kaart te brengen en adviezen voor voortgang/verbetering te kunnen geven aan de RvB.

Samenstelling examenraad

De examenraad bestaat uit minimaal 2 leden, werkt onafhankelijk en in opdracht van de Raad van Bestuur.

Taken en verantwoordelijkheden

- is op de hoogte van de kwalificatiestructuur binnen het mbo;
- is op de hoogte van wettelijke eisen (inclusief Inspectiekader) m.b.t. examinering, diplomering en kwaliteitszorg;
- is op de hoogte van de examineringsprocedures en het intern kwaliteitsmanagementsysteem;
- kan evalueren, adviseren en verbetervoorstellen doen;
- is deskundig op het gebied van examinering in het mbo;
- kan prioriteren, plannen, audits uitvoeren en verbetervoorstellen doen voor de eigen werkzaamheden;
- communiceert éénduidig en voert genuanceerd overleg en kan daarbij beargumenteren/ standpunten verdedigen;
- rapporteert en adviseert gevraagd en ongevraagd aan de Raad van Bestuur en directeurs mbo.

Commissie van Beroep voor de Examens

Conform art. 7.5.2 van de WEB worden de taken en bevoegdheden van de Commissie van Beroep voor de Examens beschreven in de Klachtenregeling van de Lentiz onderwijsgroep, welke deel uitmaakt van de Onderwijs en Examenregeling (OER). In de Klachtenregeling van de Lentiz onderwijsgroep is opgenomen dat en hoe studenten een klacht kunnen indienen (beroep aantekenen) bij de Commissie van Beroep voor de Examens. De studenten worden hierover geïnformeerd in het studentenstatuut, de studiegids en op de website. De samenstelling van de Commissie van Beroep is vastgelegd in de klachtenregeling. De klachtenregeling is te vinden op de website: www.lentiz.nl.

Coördinator examinering mbo

De coördinator examinering mbo stroomlijnt processen die te maken hebben met de examinering zoals het voorbereiden van Lentiz-breed examineringsbeleid en het ondersteunen bij de implementatie daarvan op de locaties. De coördinator vertegenwoordigt de Lentiz onderwijsgroep bij landelijke overleggen en verbindt ontwikkelingen op de verschillende locaties met elkaar.

Taken en verantwoordelijkheden

- ondersteunt de locatie-examenbureaus en de examenorganisatie (de examencommissies en vaststellingsadviescommissie VAC) en Examenraad;
- houdt wet- en regelgeving bij aangaande examinering/diplomering en verspreidt deze binnen de (examen)organisatie;
- ontwikkelt en onderhoudt:
  - examenhandboek (en bijbehorende examenprocedures)
  - formats voor bijvoorbeeld zelfevaluatie, kwaliteitsborgingsplan/jaarplan, jaarverslag examinering, evaluatie moderatie, evaluatie examen, moderatie/Lentiz addendum, formats voor steekproeven, formats voor aangepaste examinering etc.
  - onderwijs- en examenregeling (OER) inclusief examenplannen
  - studiegidsen voor de studenten, voor zover het betreft het algemene Lentiz-brede gedeelte van de studiegidsen
- draagt zorg voor het overeenstemmen tussen examenreglement, examenhandboek en studiegidsen en het tijdig openbaar maken van de OER;
- adviseert gevraagd en ongevraagd de Raad van Bestuur en de examenorganisatie;
- signaleert risico's betreffende de kwaliteitsborging van de examinering en doet verbetervoorstellen aan de RvB en de examenorganisatie;
- stelt beleid op over:

- de deskundigheid van alle personen betrokken bij de examenprocessen en uitvoering van deskundigheidsbevordering
- de kwaliteitsborging van de examinering
- ondersteunt de scholen bij het op het juiste kwaliteitsniveau inkopen van de AVO-examens, keuzedelen en beroepsgerichte examens;
- onderhoudt actief contacten met en participeert in landelijke overleggen zoals bij het CvTE, de MBO-Raad en bij overleggen over wet- en regelgeving en examenleveranciers (o.a. Groene Norm, Bureau ICE, TOA Toets platform);
- ondersteunt de locatie-examenbureaus bij de uitvoering van examinering.

Operationele Commissie

De operationele commissie is een overlegorgaan dat gericht is op:

- het realiseren van eenheid en kwaliteit van de organisatie van het examenbeleid tussen de verschillende locaties;
- het creëren van betrokkenheid en overeenstemming/harmonisering/standaardisering van processen Lentiz-breed;
- afstemmen van examineringsprocessen;
- implementatie van examenproducten;
- realiseren van afstemming tussen het centrale examenbeleid en de uitvoering hiervan op de scholen.

De Operationele Commissie kan binnen de kaders van beleid besluiten over de uitvoering nemen, maar geen besluiten op beleidsniveau vaststellen en is tevens beleidsvoorbereidend indien nodig.

De operationele commissie zorgt voor de operationele afstemming op het gebied van examinering (zorgen).

Samenstelling

De bezetting van de operationele commissie bestaat uit een voorzitter (coördinator examinering mbo) en de examencoördinatoren van mbo-locaties van de Lentiz onderwijsgroep.

Taken en verantwoordelijkheden

- houdt wet- en regelgeving bij aangaande examinering/diplomering en verspreidt deze binnen de organisatie;
- adviseert over:
  - het examenhandboek en bijbehorende examenprocedures
  - formats voor bijvoorbeeld de OER, zelfevaluatie, kwaliteitsborgingsplan/jaarplan en jaarverslag examinering en andere relevante documenten voor examinering
  - onderwijs- en examenregeling (OER)
  - het algemene Lentiz-brede gedeelte van de studiegidsen
- adviseert gevraagd en ongevraagd het schoolmanagement.

Locatie-examenbureau

Elke locatie heeft een examenbureau dat verantwoordelijk is voor de dagelijkse uitvoering van alle taken die nodig zijn voor het uitvoeren van examens en processen van examinering, zoals invoeren van examenresultaten, op de juiste wijze samenstellen en bewaren van diplomadossiers en onderliggende bewijslast en de planning voor afname van examens.

De coördinatie van het examenbureau op de locaties gebeurt door de examencoördinator; hij/zij coördineert het takenpakket van het examenbureau en ziet toe op uitvoering daarvan door medewerkers van het examenbureau.

Taken en verantwoordelijkheden

- houdt de wet- en regelgeving bij aangaande examinering en diplomering en verspreidt deze binnen de opleidingsteams;
- adviseert (indien gevraagd en nodig) over:
  - het Examenhandboek en bijbehorende examenprocedures

- formats voor bijvoorbeeld de OER, zelfevaluatie, kwaliteitsborgingsplan/jaarplan en jaarverslag examinering en andere relevante documenten voor examinering
  - onderwijs- en examenregeling (OER)
  - het algemene Lentiz-brede gedeelte van de studiegidsen
  - het locatie specifieke gedeelte van de studiegidsen
- maakt de onderwijs- en examenregeling (OER) tijdig bekend in opdracht van de teamleider;
  - adviseert gevraagd en ongevraagd aan de examenorganisatie;
  - signaleert risico's die de kwaliteit van de examinering bedreigen en geeft dit aan bij de examencommissie;
  - houdt mede toezicht op en borgt de beveiliging van examendocumenten voor, tijdens en na afname van examens;
  - ontvangt en verwerkt aanmeldingen voor examinering;
  - stelt examenplanningen op;
  - ontvangt en verwerkt resultaten van gemaakte examens en registreert tevens pogingen vergeven;
  - verwerkt besluiten van de examencommissie betreffende vrijstellingen/aangepaste examinering/extraneus/extra herkansing;
  - draagt zorg voor invoering van studentgegevens;
  - draagt zorg voor de toegekende faciliteiten bij aangepaste examinering;
  - verzorgt instructies en verstrekt gegevens omtrent het examen aan de surveillanten;
  - zorgt voor naleving van het afnameprotocol tijdens de afname van een examen;
  - stelt procesverbaal op en zorgt voor verwerking hiervan;
  - zorgt voor correcte uitvoering van de examenprocedure volgens gemaakte afspraken (geldig ID-bewijs bij examen, volgen van geheimhouding etc.);
  - assisteert bij uitvoering van het wettelijk recht op inzage;
  - onderhoudt op grond van bovenstaande taken contact met afnameleiders, ICT'er, surveillanten, studenten en medewerkers van het examenbureau;
  - communiceert mondeling en schriftelijk met de studenten;
  - draagt zorg voor het tijdig en correct informeren van de examendeelnemers;
  - ondersteunt afnameplanners m.b.t. voorbereiding, uitvoering en afronding van de examenafname;
  - ziet toe op correcte uitvoering van het examenhandboek;
  - verwerkt resultaten op basis van formeel vastgestelde resultaten en voert deze in de resultatenboom van de studenten in;
  - draagt zorg voor archivering van formele examendocumenten;
  - ondersteunt het diplomeringsproces en draagt zorg voor het maken van diploma's/resultatenlijsten en overige waardedocumenten;
  - voert overige administratieve taken uit ten behoeve van de examinering.

Examencoördinator

De examencoördinator van de locatie is verantwoordelijk voor de uitvoering van de examenprocessen binnen de betreffende school en werkt in die rol op het examenbureau. De examencoördinator zorgt voor de dagelijkse uitvoering van de examenprocessen binnen de school zoals beschreven in het examenhandboek, de OER en in wet- en regelgeving. De examencoördinator voert de werkzaamheden uit onder verantwoordelijkheid van de directie van de school. De examencoördinator kan taken delegeren aan collega's binnen (het examenbureau van) de school en werkt nauw samen met teamleiders. De examencoördinator neemt deel aan de Operationele Commissie.

Taken en verantwoordelijkheden

- draagt zorg voor de planning, organisatie en afname van examens binnen de opleiding en de communicatie hierover met betrokkenen waaronder minimaal de studenten, de assessoren, surveillanten en vakdocenten de coördinator examinering mbo;
- stelt de lijst met assessoren voor de school op;
- stelt het overzicht van de resultaten/uitslagen van (beroepsgerichte en AVO-) examens inclusief documentatie op;
- bewaakt presentieoverzichten en draagt zorg voor goede verwerking in de digitale archiefomgeving;
- stuurt de examenorganisatie van de school aan: examenbureau, beoordelaars en assessor(en);

- is indien mogelijk aanwezig tijdens afname, groepsafname van examens of is stand-by;
- neemt indien nodig beslissingen op protocollair gebied in geval van bijzonderheden en calamiteiten tijdens de voorbereiding, afname en nazorg van de examens;
- houdt examendocumenten actueel en houdt deze bij in het examendossier per student;
- draagt zorg voor de coördinatie van totstandkoming van de waardepapieren zoals eventuele certificaten en diploma's;
- archiveert alle relevante materialen ten aanzien van de examinering, waaronder minimaal: beoordelingen, de beoordeelde AVO-examens, de beoordelingsformulieren beroepsgerichte examens, uitgereikte certificaten en diploma's;
- houdt zich bezig met het innemen van beoordelingsformulieren en (laat) deze resultaten verwerken;
- houdt zich bezig met het (laten) verwerken van de evaluatieformulieren examens voor studenten en assessoren;
- informeert de examencommissie bij kwaliteitsvraagstukken;
- rapporteert aan de examencommissie over relevante onderwerpen;
- verzorgt de externe verantwoording (i.s.m. coördinator examinering mbo) waaronder ook de verantwoording aan de onderwijsinspectie;
- communiceert met de examencommissie en betrokkenen bij examinering in de school, zoals assessoren (verspreiden c.q. toelichten van diverse regelingen, signaleren van knelpunten, etc.);
- controleert de prestaties van de externe partijen en onderneemt doeltreffende actie als deze prestaties onder de gestelde normen komen. Communiceert hierover met de coördinator examinering mbo.

Functionarissen binnen de teams (op locatie)

Assessor

Een assessor is verantwoordelijk voor de beoordeling van een AVO-examen, Beroepsproeve, vaardigheidsexamen, werkprocesexamen, kennisexamen of keuze-deelexamen.

Bij de beoordeling van een Beroepsproeve wordt het 4-ogenprincipe gehanteerd. De proeve wordt afgenomen door twee assessoren. Dit kunnen schoolassessoren, bedrijfsassessoren of externe deskundigen zijn. Bij elke beroepsproeve is minimaal één getrainde assessor aanwezig.

De beoordeling van werkprocesexamens, vaardigheidsexamens, keuze-deelexamens of AVO-examens wordt uitgevoerd door minimaal één getrainde assessor.

Taken en verantwoordelijkheden

- voorbereiden van het examen aan de hand van de instructie in of van het desbetreffende examen;
- aanmelden op digitaal examenplatform (Praktijkbeoordelen.nl, TOA) indien nodig;
- het volgens planning toezien op een correct afnameverloop van het examen;
- aanwezig zijn bij de uitvoering van een beroepsproeve, werkprocesexamen of vaardigheidsexamen;
- effectief en efficiënt samenwerken met evt. mede-assessor/tweede beoordelaar;
- prestaties van studenten observeren, registreren en beoordelen door middel van beoordelingsinstrument;
- correct beoordelen van (de uitvoering van) het examen aan de hand van de beoordelingscriteria en cesuur;
- correct en volledig invullen van het examen;
- in acht nemen van geheimhouding indien van toepassing;
- op de juiste wijze aanleveren van de examenresultaten aan het examenbureau en/of in praktijkbeoordelen.nl;
- verantwoordt zich over de beoordelingsresultaten en doet zo nodig verslag van die verantwoording aan de examencommissie;
- uitvoering geven aan het informeren over de beoordeling en het inzagerecht van de student;
- rapporteren over het verloop van het examen aan de hand van een procesverbaal of een specifiek rapportageformulier;
- op de juiste wijze en tijdig aanleveren van het examenresultaat en van evaluatiegegevens examens.

Opmerking: formulieren/beoordelingen/rapportages voor praktijkexamens etc. zijn digitaal en dienen digitaal te worden verwerkt/aangeleverd via Praktijkbeoordelen.

Surveillant

De directie faciliteert de examenorganisatie en het examenbureau per locatie en zorgt dat er geschikte surveillanten beschikbaar zijn tijdens de afname van de schriftelijke examens. De examencoördinator draagt de verantwoording dat deze surveillanten goed geïnstrueerd zijn over de processen van afname van de schriftelijke examens.

Taken en verantwoordelijkheden

- is op de hoogte van de vorm/inhoud van de examenproducten en wat studenten kunnen verwachten;
- is op de hoogte van de diverse examenafnameprocessen;
- brengt de de examenlocatie/afnameplek in orde;
- volgens schriftelijke en mondelinge instructies uitvoering geven aan activiteiten die een correct verloop van de afname van examens borgen;
- erop toezien dat de afname van examens rustig en ordentelijk verloopt en bij calamiteiten/fraude volgens gemaakte afspraken handelen;
- het identificeren en registreren van aanwezige examendeelnemers (alleen met een geldig ID-bewijs – dit zijn geldig een paspoort, rijbewijs of een identiteitskaart - kan examen gemaakt worden door de student);
- het registreren van afwezige examenstudenten;
- invullen van protocolformulieren/procesverbaal over het verloop van de examinering;
- uitvoeren van controle op het inleveren van examenmateriaal door de examendeelnemers;
- zonodig laten paraferen van studenten bij inlevering van het examen.;
- het in kennis stellen van de examencommissie bij het vermoeden van onregelmatigheden of fraude en handelen volgens gemaakte afspraken;
- na afloop overdragen van het examenmateriaal en het procesverbaal aan het examenbureau ter archivering.

Examineringsprocessen – Beoordelen en diplomeren

Transparante examineringsprocessen

De examineringsprocessen en de daarbij behorende procesbeschrijvingen zijn in de operationele commissie besproken en de examencommissies hebben deze vastgesteld. Binnen de Lentiz onderwijsgroep kent de examinering van de mbo-opleidingen de volgende examineringsprocessen:

- Procesbeschrijving Praktijkexamens: beroepsproeve, werkwerkprocesexamen, keuzedeelexamen en vaardigheidsexamen
- Procesbeschrijving kennisexamens
- Procesbeschrijving centrale examens
- Procesbeschrijving AVO-instellingsexamens
- Procesbeschrijving diplomeren
- Inzagerecht, bewaartermijn en recht op bespreking
- Vrijstellingen
- Herkansingen
- Verzoeken en klachten m.b.t. examinering en diplomering

Procesbeschrijving Praktijkexamens: beroepsproeve, werkwerkprocesexamen, keuzedeelexamen en vaardigheidsexamen

Beroepsproeve

De beroepsproeve wordt conform de instructie van de examenleverancier ingezet. Als de examencommissie besluit tot afwijking hiervan, dan wordt dit, voorzien van argumentatie, vastgelegd.

Bij de beoordeling van een beroepsproeve wordt het 4-ogenprincipe gehanteerd. De proeve wordt afgenomen door twee assessoren. Dit kunnen schoolassessoren, bedrijfsassessoren of externe deskundigen zijn. Bij elke beroepsproeve is minimaal één getrainde assessor aanwezig. Niet-geschoolde assessoren worden voorafgaand aan de proeve geïnformeerd over hun taak. Er vindt moderatie plaats tussen de schoolassessor en de bedrijfsassessor op niveau van het examen.

Werkprocesexamen

Een werkprocesexamen is een praktisch examen dat vergelijkbaar is met de beroepsproeve, maar kleiner van omvang is. Er wordt/worden één of enkele werkprocessen geëxamineerd. Een werkprocesexamen wordt gebruikt wanneer niet alle werkprocessen in de beroepsproeve beoordeeld worden. Bijvoorbeeld wanneer het beroep met seizoensinvloeden te maken heeft. Of wanneer de verschillende werkprocessen niet in één periode kunnen worden afgenomen.

Vaardigheidsexamen

Een vaardigheidsexamen is een praktisch examen waarbij één of enkele vaardigheden, die essentieel zijn voor de beroepsuitoefening, geëxamineerd worden. Deze vaardigheden zijn onderliggend aan kerntaken en/of werkprocessen. Er wordt een vaardigheidsexamen ontwikkeld als deze vaardigheden niet in de beroepsproeve of het werkprocesexamen geëxamineerd kunnen worden.

Keuzedeelexamen

Voor een keuzedeelexamen dat met een praktisch examen wordt afgesloten, wordt dezelfde procedure gevolgd als voor het werkprocesexamen of vaardigheidsexamen. Voor een werkwerkprocesexamen, vaardigheidsexamen of keuzedeelexamen is minimaal één getrainde assessor verantwoordelijk, maar wordt niet noodzakelijkerwijs het 4-ogenprincipe gehandhaafd.

Voor de beroepsproeve, de werkprocesexamens, de vaardigheidsexamens en de groene keuzedeelexamens worden examenproducten van examenaanbieder Groene Norm ingekocht en ongewijzigd ingezet. De Groene Normexamens zijn voorzien van uitgebreide voorschriften en instructies en beschrijven het exameninstrument uitgebreid. De vaststellingsadviescommissie heeft de mogelijkheid om indien gewenst een leeswijzer/toelichting voor te stellen die de examenlocatie of de examenopdracht verduidelijkt. De examencommissie beoordeelt het

vaststellingsadvies van de VAC (de inzet van de opgestelde leeswijzer/toelichting samen met het product) en keurt het examen goed of af om te kunnen inzetten. Zie voor uitgebreide beschrijving proces VAC ook het kopje VAC.

Hieronder staat in de procesbeschrijving stap voor stap beschreven wat de werkwijze is, de benodigde documenten zijn en welke taken alle betrokkenen hebben bij het proces afname beroepsproeve, werkprocesexamens, vaardigheidsexamens en praktijkexamens keuzedelen.

Stap 1. Doorgeven examendeelnemers aan het Examenbureau

Wanneer het onderwijs van de opleiding van een student is afgerond en 'akkoord' is bevonden, mag de student starten met het examen.

Stap 2. Plannen en klaarzetten beroepsproeve (of werkwerkprocesexamen, vaardigheidsexamen of keuzedeelexamen van de Groene norm)

De beroepsproeve wordt ingekocht bij stichting Groene Norm en alle documenten hiervan zijn digitaal beschikbaar via Praktijkbeoordelen

- De examencoördinator maakt een groep aan in Praktijkbeoordelen.nl.
- De docent/PvB-begeleider (in Praktijkbeoordelen de Procesbegeleider genoemd) maakt de kwalificerende periode aan.
- De procesbegeleider vult de afnameperiode, het juiste examenonderdeel en de namen van de assessoren in.
- Het examen wordt gepland door het invullen van het afnameplan door de procesbegeleider.
- De student ontvangt via het systeem een uitnodiging voor het examen.

Voor klaarzetten van de gegevens en de koppeling van deze gegevens wordt Praktijkbeoordelen gebruikt, een tool van Groene Norm. De verantwoordelijkheid voor het invullen van de gegevens in Praktijkbeoordelen ligt bij de procesbegeleider en wordt gecoördineerd door de examencoördinator en het examenbureau.

Stap 3. Afname proeve

Via Praktijkbeoordelen is de gehele examenset van de beroepsproeve beschikbaar voor de verschillende actoren.

Deze set bestaat, afhankelijk van de versie van het examen, uit:

- Examenplan
- Beoordeling examenlocatie
- Afname- of uitvoeringsplan
- Examenproducten:
  - opdracht
  - beoordelingsformulieren
- Instructie voor assessor(en)
- Servicedocument(en)
- Evaluatieformulieren voor de student en voor de assessor(en)

Voor afname

- Voordat de assessoren starten met de beoordeling van de beroepsproeve is het afname- of uitvoeringsplan ingevuld. Het examenbureau moet deze hebben goedgekeurd voordat het examen gedaan kan worden.
- Studenten moeten zich kunnen legitimeren met een geldig legitimatiebewijs.

Tijdens afname

- Vervolgens observeren en beoordelen de assessoren de student gedurende de uitvoering van (een deel van) de opdracht.

Na afname

- De assessoren vullen ieder individueel op het digitale beoordelingsformulier per werkproces in of deze onvoldoende, voldoende of goed is en onderbouwen dit met een korte toelichting.
- Na afname van de beroepsproeve bespreken de assessoren hun eigen individuele beoordelingen in een assessorenoverleg en vullen de eindbeoordeling gezamenlijk in.

Stap 4. Resultaten doorgeven

De schoolassessor controleert alle formulieren op volledigheid voordat deze (digitaal) worden ingeleverd bij het examenbureau en de examencoördinator. Het examenbureau/examencoördinator geeft de resultaten en examens door aan de examencommissie. De examencommissie stelt examens en examenresultaten vast.

Stap 5. Vaststellen resultaat

De examencommissie stelt de examenresultaten vast nadat zij de gemaakte proeve en de examenresultaten van het examenbureau heeft ontvangen/ nadat resultaten in EduArte en Praktijkbeoordelen zijn ingevoerd.

De volgende documenten zijn hiervoor vereist:

- Beoordelingsformulier proeve
- Indien van toepassing een bezwaarschrift of procesverbaal

Bij het vaststellen van de resultaten controleert de examencommissie het examenproces en de examenresultaten op gelijkwaardigheid, betrouwbaarheid, validiteit en of er geen afwijkingen zijn. Als alle documenten van de proeve compleet en correct zijn en de afname van de proeve door de examencommissie 'akkoord' is bevonden, wordt het resultaat (digitaal) tijdens de examencommissievergadering vastgesteld.

Wanneer de verkregen resultaten 'niet akkoord' zijn bevonden dan wordt het dossier ingebracht bij de examencommissie. Het definitieve resultaat van de beroepsproeve, werkprocesexamen, keuzedeelexamen, vaardigheidsexamen wordt door de examencommissie vastgesteld.

Stap 6. Publicatie resultaat

Het resultaat van de proeve wordt binnen 15 werkdagen door de examencommissie vastgesteld en is in het verslag in Praktijkbeoordelen zichtbaar voor de student.

De student heeft inzage- en bespreekrecht over het beoordelingsformulier proeve. Dit kan binnen 10 werkdagen na publicatie van de resultaten bij het examenbureau. Als het resultaat van de afname van de proeve 'niet behaald' is dan geldt de herkansingsregel (zie OER).

Stap 7. Registratie resultaten en archivering

Het resultaat van het examen wordt door de examencoördinator en/of het examenbureau verwerkt in het cijferregistratiesysteem. De oorspronkelijke examenmaterialen worden door de examencoördinator of het examenbureau beveiligd gearchiveerd in het examendossier van de student en/of staan in Praktijkbeoordelen.

Procesbeschrijving Kennisexamens

Stap 1. Plannen kennisexamens

Wanneer een student of studentgroep een kennisexamen gaat doen, maakt het examenbureau een groep aan in Remindo en zet het examen klaar. De examencoördinator of het examenbureau plant het kennisexamen en zorgt voor surveillanten.

- De Kennisexamens worden ingekocht bij Stichting Groene Norm en afgenomen via de tool van Remindo.
- Het examen wordt gepland door dit te koppelen aan een student of studentgroep, periode en locatie.
- De examencoördinator of het examenbureau plant het kennisexamen en zorgt voor surveillanten en koppelt deze aan een examen.
- De docent koppelt de studentgegevens.

Stap 2. Afname kennisexamens

De examencoördinator zorgt ervoor dat de het examen onder de juiste omstandigheden wordt afgenomen.

Voor afname

- De studenten dienen voor aanvang van de afname in de examenruimte aanwezig te zijn.
- Per 32 studenten is minimaal 1 surveillant aanwezig.
- Het examenbureau is verantwoordelijk voor inrichting van de examenlocatie.
- De surveillant heeft de beschikking over een studentenlijst en over de benodigde examenmaterialen.
- De surveillant noteert de afwezigheid van studenten op het procesverbaal, aanwezige studenten noteren eigen aanwezigheid.
- Studenten moeten zich kunnen legitimeren met een geldig legitimatiebewijs (paspoort, rijbewijs of identiteitskaart).

Tijdens afname

- De surveillant meldt de studenten wat de maximaal beschikbare tijd voor het examen is.
- Laatkomers worden bij te laat komen slechts toegelaten binnen een vooraf aangegeven tijd (maximaal 10-30 minuten) na aanvang van het examen; dit is per locatie verschillend geregeld en wordt per locatie verschillend gecommuniceerd naar de studenten.
- De surveillant ziet toe op rust en orde.
- De surveillant let op onregelmatigheden.
- De surveillant schakelt de hulp in van het examenbureau als een student onregelmatigheden pleegt tijdens de afname van het examen.
- In geval van onregelmatigheden vermeldt de surveillant dit op het procesverbaal; de examencommissie van de desbetreffende afdeling/locatie bepaalt de te treffen maatregelen.
- Studenten mogen (meestal) het eerste halfuur de examenlocatie niet verlaten; dit is per locatie verschillend geregeld.
- De surveillant/assessor meldt 10 minuten voor het einde van het examen dat de studenten nog 10 minuten hebben (op sommige locaties wordt bij 30 minuten de resterende tijd gemeld).
- Studenten leveren - als zij klaar zijn - gebruikte kladpapier in bij de surveillant of laten dit achter op de examenplek en mogen rustig het lokaal verlaten.
- De surveillant controleert of het examen is afgesloten.

Na afname

- De surveillant vult het procesverbaal van de examinering in en ondertekent het.
- De surveillant draagt al het examenmateriaal over aan de examencoördinator of het examenbureau.

Stap 3. Beoordeling van het kennisexamen en doorgeven resultaten

De kennisexamens worden automatisch beoordeeld door het toetsprogramma van Remindo. Het examenbureau voert resultaten in in Praktijkbeoordelen en zonodig in Eduarte.

De uitslag van een kennisexamen wordt uiterlijk 15 werkdagen na afname van het examen schriftelijk bekend gemaakt door het examenbureau nadat het resultaat is vastgesteld door de examencommissie.

Stap 4. Vaststellen resultaat

Bij het vaststellen van de resultaten controleert de examencommissie het examenproces en de examenresultaten op gelijkwaardigheid, betrouwbaarheid, validiteit en of er geen afwijkingen zijn. Als alle documenten van het betreffende examen compleet en correct zijn en de afname door de examencommissie 'akkoord' is bevonden, wordt het resultaat (digitaal) tijdens de examencommissievergadering vastgesteld.

Wanneer de verkregen resultaten 'niet akkoord' zijn bevonden dan wordt het dossier ingebracht bij de examencommissie. Het definitieve resultaat van het examen wordt door de examencommissie vastgesteld.

Stap 5. Bespreken resultaat

Indien de student dat wenst, of de docent daar aanleiding toe ziet, is het mogelijk dat student en docent het resultaat van het examen samen bespreken. Beiden kunnen hiertoe het initiatief nemen.

Stap 6. Publicatie resultaat

Publicatie van resultaat vindt direct en automatisch plaats vanuit het programma. Het resultaat van het examen wordt binnen 15 werkdagen aan de student kenbaar gemaakt. De examencoördinator of het examenbureau zorgt dat de student en de docent schriftelijk het resultaat van het examen ontvangen. De student heeft inzage- en bespreekrecht over het examen. Dit kan binnen tien werkdagen na publicatie van de resultaten bij de examencoördinator. Als het resultaat van het examen onvoldoende is dan geldt de herkansingsregel. De resultaten van de afgenomen examens worden ook aan de studie loopbaancoach gemeld door het examenbureau.

Stap 7. Registratie resultaten en archivering

Het resultaat van het examen wordt door het examenbureau verwerkt in Praktijkbeoordelen en zonodig in EduArte. De beoordelingsformulieren worden door het examenbureau, tot twee jaar na afloop van de studie, beveiligd gearhiveerd in het examendossier van de student.

Procesbeschrijving Centrale Examens

De examineringsprocessen voor het Centraal Examen zijn landelijk besproken en vastgesteld door het College voor Examens. De Lentiz onderwijsgroep implementeert deze processen in haar examineringsproces. De procesbeschrijving van de voorbereiding en afname van de Centraal Examens staat met verwijzing in de OER (volledige protocol is te vinden op www.examenbladmbo.nl). Hierin staat de werkwijze, de benodigde documenten en de betrokkenen bij het proces van afname van Centraal Examen. Het betreft de centrale examens Nederlands en Engels (lezen, luisteren) en, voor cohorten voor 2022-2023, rekenen.

Procesbeschrijving AVO-instellingsexamens

Stap 1. Plannen AVO-instellingsexamens

De instellingsexamens Nederlands en Engels worden in de TOA klaargezet en afgenomen. Hierin wordt feitelijk de AVO-planning ingevoerd. Wanneer een student of studentgroep AVO-examen(s) gaan doen, zet het examenbureau het betreffende examen klaar.

- De AVO-examens worden ingekocht bij Bureau ICE (TOA examens) en zijn via de website van TOA beschikbaar.
- Het examen wordt gepland door dit automatisch te koppelen aan een student of studentgroep, periode en locatie.
- Het examenbureau koppelt een AVO-assessor aan het examen.

Voor klaarzetten van de gegevens en de automatische koppeling van deze gegevens wordt de website van TOA gebruikt, een tool van Bureau ICE. De verantwoordelijkheid voor het invullen van de gegevens ligt bij de examencoördinator en het examenbureau. Zodra alle gegevens zijn gekoppeld, ontvangen de surveillanten, de AVO-assessor(en) en de studenten de volgende voor hen relevante informatie:

- Inloggegevens/wachtwoorden TOA
- Datum/plaats van afname
- Beoordelaarsinstructie
- Beoordelingsmodel
- Studentinstructie

Sinds schooljaar 2022-2023 wordt het nieuwe rekenbeleid ingezet. Hiervoor is Lentiz aangesloten bij de landelijke Coöperatie voor examens mbo. Vanuit deze organisatie worden de rekenexamens aangeleverd. De rekenexamens worden door het examenbureau gepland en door de assessor beoordeeld via Remindotoets.

Stap 2. Afname AVO-instellingsexamens

De surveillanten en AVO-assessoren zorgen ervoor dat het examen onder de juiste omstandigheden wordt afgenomen.

Voor afname

- De studenten dienen minimaal 10 minuten voor aanvang van de afname in de examenruimte aanwezig te zijn.
- Per afnamegroep is minimaal 1 surveillant/assessor aanwezig.
- Het examenbureau is verantwoordelijk voor inrichting van de examenlocatie.
- De surveillant heeft de beschikking over een presentielijst en over de benodigde examenmaterialen (bijvoorbeeld wettelijk toegestane woordenboeken, kladpapier of rekenkaarten).
- De surveillant noteert de afwezigheid van studenten op het procesverbaal.
- Studenten moeten zich kunnen legitimeren met een geldig legitimatiebewijs (de studenten kunnen geldig paspoort, rijbewijs of identiteitskaart tonen op verzoek).

Tijdens afname

- De surveillant meldt de studenten wat de maximaal beschikbare tijd voor het examen is.
- Laatkomers worden bij te laat komen slechts toegelaten binnen een vooraf aangegeven tijd (maximaal 10-30 minuten) na aanvang van het examen; dit is per locatie verschillend geregeld en wordt per locatie verschillend gecommuniceerd naar de studenten.
- De surveillant ziet toe op rust en orde.
- De surveillant let op onregelmatigheden.

- De surveillant schakelt de hulp van het examenbureau in als een student onregelmatigheden pleegt tijdens de afname van het examen.
- In geval van onregelmatigheden vermeld de surveillant dit op het procesverbaal. De examencommissie van de desbetreffende afdeling bepaalt de te treffen maatregelen.
- Studenten mogen (meestal) het eerste halfuur de examenlocatie niet verlaten; dit is per locatie verschillend geregeld.
- De surveillant/ meldt 10 minuten voor het einde van het examen dat de studenten nog 10 minuten hebben (op sommige locaties wordt bij 30 minuten de resterende tijd gemeld).
- De studenten leveren - als zij klaar zijn - het gebruikte kladpapier in bij de surveillant of laten dit achter op de examenplek en mogen rustig het lokaal verlaten (na het eerste half uur); dit is per locatie verschillend geregeld.
- De surveillant controleert of het examen is afgesloten .

Na afname

- De surveillant vult het procesverbaal van examinering in en ondertekent het.
- De surveillant draagt al het examenmateriaal over aan de examencoördinator of het examenbureau.

Stap 3. Beoordeling van het AVO-instellingsexamen en doorgeven resultaten

- De schriftelijke AVO-examens worden beoordeeld door de assessor in het toetsprogramma TOA of in Remidotoets. Van deze examens komt de uitslag bij het examenbureau terecht.
- De mondelinge AVO-examens dienen door een getrainde (TOA gecertificeerd) AVO-assessor te worden beoordeeld. Het is mogelijk om het examen met twee assessoren af te nemen, waarvan in elk geval een assessor TOA getraind en gecertificeerd is. De examencoördinator koppelt bevoegde AVO-assessor(en) aan het betreffende examen. De AVO-assessor(en) voert(/voeren) de beoordeling van het examen uit aan de hand van het voorgeschreven beoordelingsmodel. De AVO-assessor levert de beoordeling in zijn geheel in bij het examenbureau.
- Indien het niet mogelijk is met twee assessoren de mondelinge examens spreken en gesprekken af te nemen (vanwege te kleine locatie/te weinig assessoren) moeten de examens worden opgenomen met dictafoon/eigen opname apparatuur waarbij de opname bewaard kan worden. Elke locatie regelt zelf goede opname apparatuur. De opgenomen examens kunnen bij twijfel worden afgeluisterd. De opgenomen examens worden ingeleverd bij het examenbureau en hebben dezelfde bewaartermijn als ander examenmateriaal/examenbewijzen.

De uitslag van een AVO-examen wordt uiterlijk 15 werkdagen na afname van het AVO-examen schriftelijk bekend gemaakt door het examenbureau na vaststelling van de resultaten door de examencommissie. Bij de uitslagen van rekenexamens is er vanuit de coöperatie geen limiet van 15 werkdagen ingesteld.

Stap 4. Vaststellen resultaat

Bij het vaststellen van de resultaten controleert de examencommissie het examenproces en de examenresultaten op gelijkwaardigheid, betrouwbaarheid, validiteit en of er geen afwijkingen zijn. Als alle documenten van het betreffende examen compleet en correct zijn en de afname van het AVO-examen door de examencommissie 'akkoord' is bevonden, wordt het resultaat (digitaal) tijdens de examencommissievergadering vastgesteld. Wanneer de verkregen resultaten 'niet akkoord' zijn bevonden dan wordt het dossier ingebracht bij de examencommissie. Het definitieve resultaat van het AVO-examen wordt door de examencommissie vastgesteld. Met de invoering van de OKE-koppeling, de Onderwijs Koppeling Examinering, worden resultaten van het rekenexamen direct terug geleverd aan Eduarte. Voordat de resultaten zichtbaar worden voor de student, moet het resultaat worden vastgesteld. Om onnodige vertraging te voorkomen heeft de examencommissie het vaststellen van het resultaat gedelegeerd aan de examencoördinator. De examencoördinator koppelt bijzonderheden in de resultaten direct terug aan de examencommissie en presenteert jaarlijks een analyse van alle behaalde rekenresultaten aan de examencommissie.

In de loop van schooljaar 2025-2026 zal de OKE-koppeling in worden gevoerd voor het inplannen van andere instellings- en centrale examens. In dat geval zal ook het vaststellen van deze resultaten gedelegeerd worden aan de examencoördinator, onder dezelfde condities als bij de rekenexamens.

Stap 5. Bespreken resultaat

Indien de student dat wenst, of de docent daar aanleiding toe ziet, is het mogelijk dat student en de docent het resultaat van het AVO-examen samen bespreken. Beiden kunnen hiertoe het initiatief nemen.

Stap 6. Publicatie resultaat

De student en de docent ontvangen het resultaat van het examen door het examenbureau. De student heeft inzage- en bespreekrecht over het examen. Dit kan binnen tien werkdagen na publicatie van de resultaten bij het examenbureau. Als het resultaat van het examen onvoldoende is dan geldt de herkansingsregel (zie OER). Elke tweede en verdere herkansing moet worden aangevraagd via de examencommissie.

Stap 7. Registratie resultaten en archivering

Het resultaat van het examen wordt door het examenbureau verwerkt in het schoolrapportagesysteem EduArte. De oorspronkelijke examenmaterialen worden door het examenbureau beveiligd gearchiveerd in het examendossier van de student gedurende de tijd dat een student staat ingeschreven in de opleiding.

Procesbeschrijving Diplomen en certificeren

Na het succesvol uitvoeren van alle examenonderdelen wordt door de examencommissie van de locatie vastgesteld of de student voldoet aan alle exameneisen en overgegaan kan worden tot diplomering of certificering. De examencommissie komt hiervoor regelmatig bijeen.

De diploma- of certificeerbaarheid wordt bepaald door de examencommissie op aanvraag van de examencoördinator. Vervolgens is er een aantal processtappen die waarborgen dat de uitreiking en registratie van diploma's of certificaten betrouwbaar verloopt.

Het examenbureau zorgt ervoor dat voorafgaand aan het vaststellen van de diploma- of certificeerbaarheid het complete en correcte examendossier aan de examencommissie beschikbaar wordt gesteld.

De processtappen zien er als volgt uit:

Stap 1: Bepalen diploma- of certificeerbaarheid > kandidaatstelling > diploma- of certificeerbaar stelling

De examencommissie vraagt het examenbureau om een actuele uitdraai van de examenresultaten van de student. De exameneisen zijn opgenomen in het examenplan van de opleiding. Als de student voldoet aan alle exameneisen uit het examenplan dan wordt de student kandidaat gesteld in EduArte en wordt de kandidaatstelling ingebracht in de examencommissie.

De examencommissie controleert het gehele examendossier per kandidaat gestelde student op compleetheid (benodigde bewijsstukken van de gemaakte examens en onderliggende bewijslast in archief) en correctheid (corresponderen ingevoerde examenresultaten met het examendossier en is alles gecontroleerd). Deze 100%-controle heeft de examencommissie gedelegeerd aan het examenbureau. Leden van de examencommissie, niet-zijnende werkzaam op het examenbureau, controleren steekproefsgewijs een aantal examendossiers. De examencommissie legt haar oordeel vast.

Als de controle van de checklist door de examencommissie klopt (het examendossier is op volledigheid en correctheid gecontroleerd) en aan alle exameneisen is voldaan, dan wordt de student diploma- of certificeerbaar gesteld door de examencommissie. De examencommissie stelt het behaalde en uit te reiken diploma of certificaat per student vast.

Stap 2:

Op basis van dit besluit van de examencommissie laat de examencoördinator benodigde waardepapieren (diploma's, resultatenlijsten, certificaten) maken door het examenbureau of door de administratie van de locatie. Hierbij wordt gebruik gemaakt van in Eduarte aanwezige, gestandaardiseerde modellen, welke voldoen aan de voorschriften van de wettelijke regeling 'modeldiploma mbo'.

Stap 3:

De examencoördinator controleert de waardepapieren en bij akkoord worden deze door de secretaris of voorzitter van de examencommissie (namens de examencommissie) ondertekend. Daarnaast wordt het document ook ondertekend door de directeur van de betreffende mbo-locatie.

Stap 4:

Het certificaat of het diploma met bijbehorende resultatenlijst wordt uitgereikt aan de student en de student moet het origineel ondertekenen.

Inzagerecht, bewaartermijn en recht op bespreking

Bewijsstukken (examenmaterialen) van een (beroepsproeve, werkproces-, vaardigheids-, kennis-, keuzedeel-, AVO-) examen en bewijs van inspanning van LB van een student worden beveiligd gearchiveerd en bewaard door het examenbureau. De bewaartermijn bedraagt twee jaar. De termijn gaat in nadat de uitslag van het betreffende examen is gepubliceerd. Gedurende deze periode hebben belanghebbenden recht op inzage. Na afloop van deze periode kunnen examenmaterialen worden teruggegeven aan de student of komt het materiaal toe aan de examencoördinator. Het beoordelingsformulier en, indien van toepassing, procesverbaal wordt gedurende de opleiding van de student gearchiveerd door de school. Bij examens wordt het examenmateriaal gearchiveerd. Bij de centrale examens wordt gewerkt volgens het protocol behorende bij de centrale examens.

Vrijstellingen

Het begrip vrijstellingen wordt gehanteerd als overkoepelende term voor studenten die een bepaald onderdeel van de kwalificatie niet meer hoeven te doen omdat zij op basis van voorkennis (blijkend uit een officieel bewijsstuk zoals een certificaat, diploma of mbo-verklaring) al over de gevraagde kennis en vaardigheden beschikken.

Vrijstellingen kunnen formeel enkel worden afgegeven voor kerntaken of werkprocessen, keuzedelen en de examenonderdelen Nederlandse taal, rekenen en Engels, of voor wettelijke beroepsvereisten/branchevereisten (indien van toepassing). Bij dit laatste kan gedacht worden aan alle extern erkende eenheden zoals het tractorrijbewijs, spuitlicentie, veiligheidscertificaat. In alle gevallen en bij alle verzoeken om vrijstellingen wordt altijd uitgegaan van de meest actuele wet- en regelgeving zoals gepubliceerd door het ministerie van OCW.

Vrijstellingen worden verleend door de examencommissie en moeten worden aangevraagd bij de examencommissie, via de examencoördinator. De examencommissie besluit of een vrijstelling wordt goed- of afgekeurd. Verlenen van een vrijstelling hangt te allen tijde af van de individuele situatie en aangedragen bewijslast ter beoordeling door de examencommissie. Een en ander is uitgebreid en in detail beschreven in het beleidsdocument Vrijstellingenbeleid. Dit document is te vinden via www.lentiz.nl/officiële-documenten-mbo/bijlagen-onderwijs-en-examenregeling-oer.

In zowel het Examenhandboek mbo als de OER wordt steeds uitgegaan van de meest actuele wet- en regelgeving van het ministerie van OCW. De OER/zakslaagregeling wordt in acht genomen. Tevens worden de landelijke richtlijnen rondom Passend examineren en Examineren van anderstaligen (gebruik NT2 woordenboek) gevolgd. Het al dan niet toekennen van extra faciliteiten is een besluit van de examencommissie.

Herkansingen

Studenten hebben recht op één herkansing wanneer zij een examen niet hebben behaald. Wanneer een student bij deze herkansing wederom geen voldoende behaald heeft, kan de student een verzoek voor een extra herkansing indienen bij de examencommissie van de locatie waar de student de opleiding volgt. Voor deze extra herkansing kunnen kosten in rekening worden gebracht, dit kan verschillen per examen en per locatie. Zie de OER/zakslaagregeling voor uitgebreide informatie.

Verzoeken en klachten m.b.t. examinering en diplomering

Wanneer er een onregelmatigheid heeft plaatsgevonden tijdens een examen, dan kan een student dit binnen 10 werkdagen bekend maken bij de examencommissie. De examencommissie zal de melding in behandeling nemen en de student informeren over de uitkomst.

Wanneer een student een klacht heeft over een uitspraak van de examencommissie, bijvoorbeeld over een vastgesteld resultaat, dan kan de student deze - binnen 10 werkdagen na bekendmaking van het resultaat - indienen bij de klachtencommissie. De werkwijze voor het indienen van een klacht staat omschreven in de klachtenregeling op www.lentiz.nl/officiële-documenten-mbo.

Verzoeken voor een extraneustraject, revisie verzoeken en verzoeken voor aangepaste examinering worden eveneens ingediend bij de examencommissie. De examencommissie zal het verzoek in behandeling nemen en de student informeren over de procedure en uitkomst.

De derde leerweg

De derde leerweg bestaat naast de BBL en de BOL. Opleidingen in de derde leerweg zijn gebaseerd op de kwalificatiedossiers en leiden op tot hetzelfde diploma als de leerwegen BBL en BOL.

De derde leerweg (onbekostigd onderwijs) biedt extra mogelijkheden om met een flexibel onderwijsaanbod in te spelen op de scholingsbehoeften van werkenden en werkzoekenden en hun werkgevers. Er zijn namelijk geen regels voor onderwijstijd en studieduur.

In de derde leerweg kunnen studenten de volledige mbo-opleiding volgen, maar ook een deel ervan. Bijvoorbeeld een deel dat kan worden afgerond met een mbo-certificaat of praktijkverklaring.

Als de student in de derde leerweg een deel van de opleiding volgt, spreekt de instelling vooraf met de student af om welk deel het gaat. Deze afspraak wordt vastgelegd in het Besluit van inschrijving.

Voor een opleiding in de derde leerweg gelden dezelfde wettelijke kwaliteitseisen voor het onderwijs en de examinering.

Bijlagen

1. OER (Onderwijs en Examenreglement) Lentiz Onderwijsgroep – externe bijlage
2. Samenstellingen gremia examinering mbo– interne bijlage
3. Vrijstellingenbeleid 2025 – externe bijlage
4. Format Lentiz addendum – interne bijlage
5. Vernieuwde VAC-procedure – interne bijlage
6. Format vaststellijst beroepsgericht examen– interne bijlage
7. Format vaststellijst keuzedeel examen– interne bijlage
8. Format 3 steekproef examenafname via praktijkbeoordelen – interne bijlage
9. Format Evaluatie beroepsexamen - interne bijlage
10. Format Evaluatie Moderatie - interne bijlage